

ENTREVISTAMOS A ...

BREGÁN RIVEIRO

Autor de *Tonecho de Rebordechao*



Un momento da charla de Breogán Riveiro ao alumnado de 1º de ESO

1. Que lle inspirou a facer este libro? Foi algo especial?

A cousa é que estaba escribindo e polo meu traballo, estaba facendo un documental sobre o home lobo de Allariz, sobre Romasanta. Coincidiu que estaba rodando nunha aldea perdida que se chamaba Rebordechao. Entón este rapaz do que eu estaba escribindo -cando escribes sobre alguén tes a sensación de que o coñeces, de que está contigo, de que non é que che fale, pero sabes como reacciona e o que che vai dicir- O caso é que eu estaba en Rebordechao, unha aldea moi bonita perdida pola provincia de Ourense, e de súpeto, ese rapaz que eu estaba imaxinando vino polas rúas, e ese rapaz díxome “eu non son simplemente Tonecho, son Tonecho de Rebordechao, son de aquí”. E entón a historia que estaba contando que ía un pouco sobre as lendas que hai moitas veces nas zonas rurais, cambiou; porque Rebordechao meteuse moito na historia e incluíu a súa propia historia que é o home lobo de Allariz. Entón por iso medrou a historia

2. Vai escribir unha segunda parte?

Tonecho de Rebordechao dous. Pois non tiña pensado polo de agora. Gústame a idea. Non, en principio non, pero ... *bueno* habería que preguntarlle a Tonecho; xa digo que hai que falar cos personaxes de vez en cando para ver como van as cousas.

3. Por que a señora Marica non fala?

A señora Marica non fala porque ten algún tipo de enfermidade, non sei cal; pois ... non sei ... afasia verbal pode ter ou eu que sei, caulle un croio ou non lle da a gana. Non fala, simplemente, é así, a personaxe e así. por que? pois puidéronlle pasar moitas cousas: puido ser unha embolia e ten dificultade na zona da fala ou algo así.


4. Levoulle moito tempo escribilo?

Custoume bastante, non sei canto tempo. Eu non son un escritor profesional. Escritores profesionais en Galicia debe haber cinco, ou sexa, que se dediquen única e exclusivamente a escribir, e eu non son un deles. Eu chego a casa logo do meu traballo e dedico un par de horas a teclear diante do ordenador e vou facendo historias. Despois de escribir esas historias pois hai que coller os folios moitas veces ou directamente no ordenador e ir tachando aquelas cousas que non valen, porque unha das partes máis dolorosas e máis necesarias de escribir calquera historia é tachar as cousas que non valen a pena. E, ademais, é amolado porque gastaches horas do teu

tempo para escribir iso e resulta que dos catorce folios que escribín, catro non valen para nada e tes que tiralos. Iso pois hai que facelo. Tamén é importante deixar que a obra quede aí e agardar un tempo e despois collela e relela porque pódense cometer erros.

5. **Escribiches un canto de Rebordechao, poderías escribir un de Cariño?**

Si, pero tamén o podedes escribir vós. Si, por que non? De Cariño coñezo bastante pouco, pero paroume unha señora que traballa nunha fábrica de conservas e contoume unha chea de historias, xa hai anos, interesantísimas. Podes escribir diso ou podes escribir do que queiras, podes situar a acción onde queiras e eu moitas historias que son moi interesantes e que poden morrer, poden esquecerse se non as recolledes. Perdemos moito todos nós cando se perden esas historias, por iso se tedes un avó preto ou unha avoa preto achegádevos a escoitalos. Ás veces é un *coñazo*, é certo, pero se lles sacades un pouco hai historias fascinantes, e ademais son historias vosas, son historias que levades nos xenes, son historias moi importantes que, se cadra, dentro dun tempo vos encherá de orgullo ter.



A firma de Breogán Riveiro e este no momento das firmas



6. **Como pode alguén sorrir polos ollos?**

Se te fixas hai xente que non move o resto da cara, segue toda seria, pero nótaslle nos ollos que non está exactamente así e que incluso lle brillan un pouquiño mais os ollos. Hai xente que lle notas, ás veces, que sorrí un pouco con ironía. Hai maneiras de contar historias que non só falando. A comunicación non verbal tamén funciona e fixándote un pouco na xente, ás veces hai cousas fascinantes.

7. **E como se che ocorreu dicir iso?**

Pois non sei, porque lle ía ven ao personaxe, non o imaxinaba sorrindo, rindo abertamente cun sorriso franco, aberta, non me encaixaba, Pero un sorriso de lado, irónico tampouco. Isto era como que ría só nos ollos, o resto da cara seguía coma sempre. A min encaixábame no personaxe.

8. **De onde sacaches a lenda do home do unto?**

A lenda do home do unto existe. Estiven no Arquivo do Reino de Galicia e había unha chea de documentos das declaracións xudiciais do proceso xudicial “O home novo de Allariz” que declarou que lle quitaba os untos ás súas vítimas para ir a venderllas a un boticario en Chaves. Non se soubo nunca se iso era certo ou non porque ninguén foi nunca a preguntarlle ao boticario, nin chamaron a declarar. Se é certo ou non nunca se saberá.

9. **Estás contento co resultado do libro?**

Pois eu estou contento cando atopo a xente que o leu e está contenta por lelo. Cando a xente le con gusto o que escribes estás contentísimo. Supoño que tamén por aquilo da necesidade que temos de comunicar. Cando a xente le o que escribiches tes que dar as grazas porque forma parte do meu ser.

10. **Existe en realidade a casa dos carros?**

Si, a casa dos carros existe. Na historia está escrita moi por enriba pero en Rebordechao hai unha casa na que, evidentemente, non estiven e non sei se ten unha habitación misteriosa, pero ben

puidera ser. Dentro de Rebordechao hai un par de anécdotas que son reais, por exemplo o que lle acontece ao equipo de televisión.

11. Tonecho ten algo de ti?

Pois non sei, algo debera ter. Supoño que igual que ten de outra xente e doutras persoas pois igual algo ten de min pero non sei o que.

12. Gañou moitos cartos con este libro?

Non, xa comentaba antes que en Galicia hai poucos escritores que se gañen a vida escribindo e eu non son un deles.

13. Entón, para quen escribes?

O que falabamos antes de que temos a necesidade de contar historias e de que nos conten historias. De todas formas este libro é dos poucos que si me deu algún carto porque o premio Raíña Lupa tiña 6.000 euros de premio, que para min estaba moi ben, e por iso está publicado. Os premios literarios serven para comunicar e para publicar e iso é importante.

14. Hai que estudar moito para ser escritor?

Non, quedamos en que si empezas a escribir un libro es escritora. O importante é que queiras contar algo e que comeces a contar algo porque probablemente contes unhas historias magníficas, ou non porque non valen para nada; todos os escritores tiramos obras ao lixo. Todo o mundo ten que tirar de vez en cando as cousas que escribe ou que fai porque non están ben. O que hai que facer é poñerse a escribir, e poñerse a escribir significa tamén poñerse a ler porque escribir é unha técnica e para iso precisas estar familiarizado con esa técnica.

15. Tes en mente escribir algún libro máis?

Despois deste publiquei un par de libros mais, *A historia máis increíble que nunca liches*, unha obra de teatro de monicreques. Tentarei seguir publicando cousas e seguir facendo que algunha xente que lea o que eu escriba o pase ben ou reflexione sobre outras cousas ou comunicar algo.

16. Se alguén vai a Rebordechao e vai comer a esa taberna, está pechada á hora de comer?

Foi real e quedamos sen comer. Fixemos unha xanticea. Foi tremendo.

17. Por que fixo náutica e logo se dedicou aos audiovisuais?

Porque descubrín que a auga salgada era moi mala para a cute. Non, a min atraíame moito o mar pero é unha vida moi dura. Coincidiu ademais unha serie de factores como que persoas que coñecía tiveron certos desarranxos na súa vida e entón dixen “se cadra isto non é para min, se cadra isto é moi duro”.



Camila Santos, Claudia Caldas, Anaís Fernández e Lidia Rodríguez atentas ás palabras de Breogán Riveiro

18. Que libros recomendas para lermos nós?

Pois eu recomendaría calquera que vos guste. Quero dicir hai un montón de libros que son para rapaces e que son magníficos e hai un montón de libros que non están pensados para rapaces pero son magníficos que vos poden gustar exactamente igual. Ou sexa, o de literatura de xénero, de dicir isto non é para rapaces, paréceme bastante esaxerado. Entra na biblioteca, abre un libro e poderás descubrir un mundo marabilloso ou non.

19. Por que escribes historias para nenos?

Porque os nenos adoitan ser menos hipócritas que os maiores. A os rapaces se non lles gusta algo dincho. Os rapaces len o que lles gusta e, cando non lles gusta, non teñen ningún problema en dicir que escribiches unha *merda*.

20. Que teñen os contos ou as historias dos libros que non teñen a televisión, internet, etc.?

Primeiro, que o medio que utilizas é un medio que está ao teu dispor sempre, é un medio persoal, é un medio directo co que a historia sucede dentro do teu cerebro, sucede dentro de ti, es ti realmente quen crea gran parte da historia, quen vive a historia. Realmente cando les unha obra que che gusta, estás meténdote moito mais na historia que na mellor das películas. A literatura non pode reflectir cousas que o cine ou o teatro si, pero ten outras cousas que non teñen o cine ou o teatro. Son medios distintos que teñen técnicas distintas coas súas propias cousas

21. Tonecho aprende do mundo tradicional ao mesmo tempo que participa do mundo moderno. Esta é a mensaxe que nos queres transmitir aos máis novos?

Un pouco si. Penso que en calquera circunstancia, en calquera situación se poden ter cousas de proveito. Os rapaces, as persoas, non somos tan imbéciles como ás veces pretenden facernos crer. Hai cousas boas e cousas malas en tódalas tecnoloxías e hai cousas que gustan e cousas que non gustan, pero hai que sacar todo o bo. Cun pouco de coidado hai que aprenderlles que hai cousas que non debe facer.

22. Foi algo especial o que che inspirou a facer o libro?

O libro comezou un pouco pola historia esta de Tonecho e sobre todo pola cuestión educativa que encerran os contos e as lendas. A xente da anterior xeración utilizaban moito os contos para educar. Os contos e as historias para meter medo moitas veces é unha maneira de dicir non fagas isto. Os contos transmiten unha *moralex*a. Esa *moralex*a está moi clara. É a ensinanza que teñen os contos, é a mensaxe que se quere mandar.



Preguntas elaboradas polo
alumnado de 1º de ESO

Enquisa feita por

Noel
YÁÑEZ
RUBIDO



1º ESO B

Breogán Riveiro
respondendo ás preguntas de
Noel Yáñez ante a atenta mirada
de Yioselín Meza